

การทดลองใช้ Blend Learning ในการเรียนการสอนวิชาการฟังการพูดภาษาจีน และการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

THE EXPERIMENT USING BLENDED LEARNING IN CHINESE PROGRAM (LISTENING AND SPEAKING
COURSE) AND THE FIRST YEAR STUDENTS' SATISFACTION SURVEY OF DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY

โชติกานต์ ใจบุญ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
E-mail: chotikan.jai@dpu.ac.th

บทคัดย่อ

ในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทกับชีวิตทุก ๆ ด้าน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนภาษาจีนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาการฟังการพูดภาษาจีน และ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนรูปแบบใหม่ นอกจากนี้ยังเพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศาสตร์ หลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จำนวน 66 คน

คำสำคัญ: การเรียนการสอนแบบผสมผสาน, วิชาภาษาจีนเพื่อการฟังพูด, การประยุกต์

ABSTRACT

In present time where technology plays every role. Technology application for Chinese program is a helpful tools in helping students to learn with full efficiency. The objectives for this article are: 1) to study the application of Blend Learning in Chinese skills, listening and speaking, and 2) to be a guideline for the modern teaching and learning of Chinese language. In addition, it also can be used to study the student's attitude towards this new learning, by collecting data from first-year students majoring in Chinese Business in the Faculty of Arts, Dhurakij Pundit University who enrolled in Chinese Listening and Speaking course, amount 66 students. Click here to enter text.

KEYWORDS: Blended Learning, Chinese Listening and Speaking course, Application

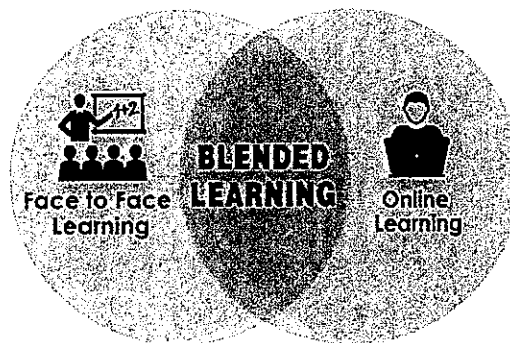
บทนำ

โลกของเรากำลังเข้าสู่ยุค “ดิจิทัลเปลี่ยนโลกการศึกษา” อย่างเต็มตัว การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดทำให้การเรียนการสอนแบบเดิมไม่อาจตอบโจทย์การอยู่รอดในยุคปัจจุบันได้อีกต่อไป ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ ทั่วโลกต่างก็ได้ปฏิวัติการศึกษาโดยแสวงหากระบวนการสอนเช่น Project-Based, Play-Based Learning Team-Based Learning Task-Based Learning เพื่อเข้ามาทดแทนระบบการศึกษาแบบเดิม นอกจากนี้ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology:ICT) ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น หนึ่งในรูปแบบการจัดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการศึกษานั้นก็คือการนำบริการต่าง ๆ ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาเป็นสื่อการสอนและจัดการเรียนการสอนเป็นการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอน จึงทำให้ข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ทางการศึกษาหายไป และทำให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทุกเวลา แต่ว่าการเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพียงด้านเดียวก็อาจจะยังไม่เหมาะสมกับเนื้อหาทุกประเภท หรือสถานการณ์บางสถานการณ์ การเรียนในชั้นเรียน ก็กิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจจะช่วยเติมเต็มและพัฒนาผู้เรียนได้มากกว่า ดังนั้นเพื่อให้การเรียนรู้สมบูรณ์ที่สุด นักการศึกษาหลาย ๆ ท่านได้นำเอาวิธีจัดการเรียนแบบผสมผสานเข้ามาประยุกต์ใช้ โดยใช้ประโยชน์จากสื่อเทคโนโลยีหรือบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองก่อน จากนั้นใช้เวลาในชั้นเรียนในการฝึกฝน ตอบข้อสงสัยหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) จึงได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

หากเราจะพิจารณาถึงความเหมาะสมในการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาภาษาจีนหรือการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ก็คงต้องเข้าใจถึงสภาพการเรียนการสอนภาษาจีน และปัญหาของการเรียนการสอนภาษาจีนที่เกิดขึ้น ดังจะยกตัวอย่างจากรายวิชาการฟังการพูดภาษาจีนซึ่งเป็นรายวิชาที่เน้นการฝึกฝนทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียน จนสร้างให้เกิดทักษะการสื่อสาร รายวิชานี้ต้องการเวลาในการฝึกฝนด้านการสนทนาและการสื่อสารเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นชินกับคำศัพท์ และการเรียกใช้ประโยคในการสื่อสารในสถานการณ์จริง แต่ว่าการเรียนภาษาจีนในสิ่งแวดล้อมที่มีใช้ประเทศของภาษาที่สองนั้น การที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาจีนอย่างเต็มที่ก็หนีไม่พ้นชั้นเรียน เนื่องจากระยะเวลาที่ไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะ การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยจัดการเรียนการสอนนั้นจึงเป็นสิ่งที่เป็นต่อผู้เรียนในลักษณะเช่นนี้ บทความนี้จึงเล็งเห็นจุดเด่นของการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่จะสามารถแก้ไขปัญหาด้านเวลาเรียนที่ไม่เพียงพอในการพัฒนาระดับทักษะการสื่อสารของผู้เรียน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวในรายวิชาการฟังการพูดภาษาจีน ในภาคการเรียนที่ผ่านมาจึงได้มีการปรับเอาการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาใช้ในรายวิชาให้ผู้เรียนสามารถใช้เวลานอกชั้นเรียนเพื่อเรียนรู้เนื้อหาความรู้ในบทเรียน และใช้เวลาในชั้นเรียนทำกิจกรรมการฟัง การพูด และการสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด (Zhang Haisen & Li Yan,2006)

การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning)

นักวิชาการต่างให้นิยามเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานในเชิงที่สอดคล้องกัน เช่น Smith (2001) ได้ให้นิยามว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ข้อความเสียง และการประชุมทางโทรศัพท์) ผสมผสานกับการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิม ซึ่งค่อนข้างที่จะสอดคล้องกับ Coil และ Moonen (2001) ที่กล่าวว่าการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้ากับการเรียนแบบออนไลน์เข้าด้วยกัน ซึ่งมีทั้งส่วนประกอบที่เป็นการเรียนในห้องเรียนและการเรียนแบบออนไลน์โดยใช้องค์ประกอบของการเรียนแบบออนไลน์เติมเต็มช่องว่างของการเรียนในห้องเรียน กล่าวโดยสรุป ก็คือการเรียนการสอนแบบการผสมผสานนี้เป็นการมาบรรจบกันโดยการผสมผสานของลักษณะการเรียนการสอนที่มีสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน กล่าวคือ ด้านแรกเป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน (Traditional Classroom) ที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันแบบเผชิญหน้า (face-to-face) อีกด้านหนึ่งเป็นการนำเอาลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่นำเอาความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสื่อคอมพิวเตอร์ (Computer-mediated) แบบออนไลน์เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แม้ว่าไม่ได้อยู่ในชั้นเรียน (ศรีศักดิ์ จามรมาน, 2552)

รูปภาพที่ 1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

ที่มา: <https://blogs.kent.ac.uk/landodlatestnews/2019/02/20/introducing-blended-learning/>

ตามที่ Carman (2002) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended learning design: five key ingredients) ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานนั้น ต้องประกอบด้วย 5 ปัจจัยดังนี้

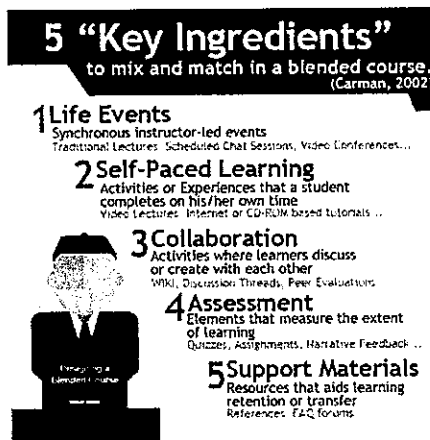
1. เหตุการณ์สด (Live Event) จะเป็นการบรรยายในชั้นเรียนดั้งเดิม การประชุมผ่านระบบวิดีโอ หรือเป็นการสนทนาแบบประสานเวลา

2. การเรียนตามอัตราการเรียนรู้ของผู้เรียน (Self-Paced Learning) นั่นก็คือการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของส่วนบุคคล เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ อินเทอร์เน็ต และซีดีรอม

3. การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaboration) คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน ประกอบด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การสนทนา และการคิดร่วมกัน

4. การประเมินผล (Assessment) คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการเรียน ประกอบด้วย การทดสอบ การสอบโดยไม่แจ้งล่วงหน้า การตัดสินผลการเรียน การประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

5. อุปกรณ์สนับสนุน (Support Materials) หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอนแบบผสมผสาน บทความนี้ได้อ้างอิงองค์ประกอบทั้ง 5 ของ Carman (2002) เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และใช้เวลาในชั้นเรียนที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รูปภาพที่ 2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
(Blended learning design: five key ingredients) ของ Carman (2002)

ที่มา: <https://blogs.kent.ac.uk/landodlatestnews/2019/02/20/introducing-blended-learning/>

การใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ในการสอนภาษาจีน

การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศจีนสมัยปัจจุบันเริ่มมีการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นหลัก กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจะเห็นได้จากงานวิจัยในปีต่าง ๆ ที่ได้เสนอแนวทางและการประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแนวใหม่ สำหรับการเรียนการสอนแบบผสมผสานนั้น ในภาษาจีนเรียกว่า “混合教学” นักวิชาการชาวจีนมองว่าการสอนรูปแบบนี้คือการนำเอาจุดเด่นของการสอนแบบดั้งเดิมและจุดเด่น

ของการสอนบนอินเทอร์เน็ตมาผสมผสานกันอย่างมีทักษะ กล่าวคือ เป็นการดึงเอาศักยภาพในด้านซักจุง กระตุ้น และควบคุมกระบวนการสอนของผู้สอนออกมา และดึงเอาความกระตือรือร้น ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนออกมาอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน (He Kekang,2005: 38)

วิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสานกับการเรียนการสอนภาษาจีนได้ถูกนำมาอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ดังจะเห็นได้จากบทความและงานวิจัยในช่วงแรก ๆ ที่ได้วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของการเรียนการสอนแบบผสมผสานกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ โดยส่วนใหญ่จะนำเสนอกับผู้เรียนที่อยู่ในประเทศจีน เช่น Mao Jiabin (2016) ที่ได้แนะนำงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เพื่อดึงเข้าสู่ประเด็นความจำเป็นและความเป็นไปได้ของการใช้วิธีการสอนแบบผสมผสานในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และได้นำเสนอแนวทางใหม่ในการออกแบบแผนการสอนภาษาจีนแบบผสมผสานสำหรับการสอนภาษาจีนสำหรับนานาชาติ และได้พูดถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และหลังจากนี้ในปี 2018 ก็มีงานเขียนเกี่ยวกับความน่าจะเป็นและความจำเป็นที่ต้องใช้การเรียนการสอนแบบผสมผสานกับการเรียนการสอนภาษาจีนในแต่ละวิชา เช่น Chen Liyuan, Liu Qian, Zhang Xiaoying Zhao Dan, Wang Shiju (2018) เสนอแนวคิดการใช้รูปแบบการสอน MOOC (MASSIVE OPEN ONLINE COURSE) ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในรายวิชาเชิงทฤษฎีการสอนและเทคนิคการสอนภาษาจีนในชั้นเรียนแก่นักศึกษาในสาขาการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหาทรัพยากรที่ขาดแคลนและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างสูงสุด นอกจากนี้ Shang Xiuchun (2019) ได้นำเอารูปแบบการสอนแบบ SPOC (ย่อมาจาก Small Private Online Course เป็นรูปแบบการสอนที่ประกอบด้วยการผลิตผสมผสานกันระหว่างชั้นเรียนจริงและการศึกษาออนไลน์) กับรูปแบบการสอนแบบผสมผสาน มาแก้ปัญหาการสอนตัวอักษรจีนที่ถือว่าเป็นอุปสรรคของการเรียนการสอนภาษาจีน โดยประโยชน์ของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนนี้มาช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้การเขียนตัวอักษรจีนของนักศึกษาต่างชาติ ยกเว้นความสามารถในการเรียกใช้ตัวอักษรจีน จากนั้นก็ได้แนะนำการออกแบบการสอนตัวอักษรจีนโดยใช้วิธีการสอนดังกล่าวเพื่อเป็นตัวอย่าง นอกจากรายวิชาดังกล่าวยังมี Zhang Jie (2019) และ Yang Zijuan & Wang Qiang ที่ได้แนะนำการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาประยุกต์ใช้กับวิชา HSK และวิชาภาษาจีนทักษะองค์รวม (Comprehensive Chinese) ซึ่งผลงานวิชาการที่กล่าวมา ยังคงเป็นเพียงการวิเคราะห์จุดเด่นของวิชาภาษาจีนแต่ละวิชาประกอบกับข้อดีของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เสนอเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนในวิชานั้น ๆ โดยผู้เรียนในรายวิชาต่างก็เป็นนักศึกษาชาวต่างชาติที่ไปศึกษาที่ประเทศจีน นอกเหนือจากกลุ่มผู้เรียนภาษาจีนดังกล่าวยังมีกลุ่มผู้เรียนภาษาจีนกลางที่เป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน ดังเช่นงานวิจัยของ Fan Yu,Wu Hongyan (2018) ที่ได้แนะนำข้อได้เปรียบของระบบอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในการปฏิรูปการเรียนภาษาที่สองของชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน เพื่อสร้างเป็นรูปแบบการเรียนรู้ online และ offline เพื่อพัฒนาทักษะภาษาจีนของผู้เรียนภาษาจีนที่เป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน จากนั้นยังได้วิเคราะห์ถึงการสร้างหลักสูตรวิชาบนอินเทอร์เน็ต และอธิบายจุดเด่นของหลักสูตรนี้ และนอกจากนี้ยังได้อธิบายการจัดดำเนินการการเรียนรู้ออฟไลน์ นำจุดเด่นของทั้งสองแบบมาผสมผสานกันอย่างลงตัวเพื่อเสนอข้อคิดเห็นที่ดีกว่า เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่อยู่ระหว่างการเรียนเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าในด้านการเรียนการสอนภาษาจีนยังขาดแคลนบทความหรืองานวิจัยที่ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกับรายวิชาจริง ๆ แต่จากข้อสันนิษฐานและแนวทางจาก

วรรณกรรมที่ศึกษามา ต่างก็สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ และความจำเป็นที่จะต้องนำรูปแบบการสอนนี้มาปรับใช้
ในการเรียนการสอนภาษาจีน

การใช้วิธีการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาการฟังการพูดภาษาจีน

รายวิชาการฟังการพูดภาษาจีนเป็นรายวิชาบังคับของหลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ คำอธิบายรายวิชานี้คือทักษะ
การฟังและการพูด การฟังบทสนทนาในสถานการณ์จำลอง โดยเน้นความสามารถในการสื่อความหมายและการออก
เสียงที่ถูกต้อง ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รายวิชาจึงเน้นทักษะการฟังและพูดเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เวลา
ในชั้นเรียนฝึกฝนทักษะการฟังและการพูดอย่างเต็มที่ การเรียนการสอนวิชานี้จึงได้ประยุกต์เอาการเรียนการสอนแบบ
ผสมผสานเข้ามาใช้เพื่อให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้ก่อนที่จะเข้ามาในชั้นเรียนเพื่อทำ
กิจกรรมที่เน้นทักษะการฟังและการพูด ในรายวิชานี้อาศัย Google Classroom เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร ไม่
ว่าจะเป็นประกาศข่าวสาร การแจ้งผลการเรียน การอัปโหลดไฟล์เอกสาร การอัปโหลดวิดีโอเนื้อหาบทเรียน และสื่อที่
เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียนใน Youtube, Youku และเว็บไซต์อื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ในการมอบหมายการบ้านและ
ภารกิจรวมไปถึงการประเมินผลการเรียนก็ยังใช้ Google Classroom เป็นตัวจัดการอีกด้วย

ในระยะแรกที่มีการเลือกใช้การเรียนการสอนแบบผสมผสาน สืบเนื่องจากในภาคการเรียนที่ผ่านมาประสบ
ปัญหาเวลาในการเรียนไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้คำศัพท์และฝึกใช้รูปประโยคที่ได้เรียนมาจาก
สถานการณ์จำลอง หรือการฝึกพูดหรือฝึกฟัง อีกทั้งผู้เรียนทั้งสองกลุ่มยังไม่พื้นฐานที่ไม่เท่ากัน เพื่อแก้ปัญหาเวลา
ฝึกฝนที่ไม่เพียงพอ ผู้สอนได้เลือกบทเรียนสามบท รวมทั้งหมด 3 สัปดาห์ในการใช้วิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
โดยการจัดลำดับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

(1) ผู้สอนจัดทำวิดีโอตามเนื้อหาในบทเรียน ประกอบด้วยคำศัพท์ ไวยากรณ์ และรูปประโยค ให้ผู้เรียนได้
เรียนรู้ก่อนเข้าชั้นเรียน วิดีโอที่จัดทำแบ่งเป็นสองประเภท ประกอบด้วยวิดีโอการสอนโดยการอัดหน้าจอสไลด์พาว
เวอร์พ้อยโดยอาจารย์ผู้สอน ข้อดีของสื่อประเภทนี้ตรงกับเนื้อหาในหนังสือ อีกประเภทคือสื่อการเรียนการสอน เช่น
เพลง บทสนทนา หรือเรื่องราวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน เกณฑ์การคัดสรรวิดีโอเหล่านี้คือ ต้องมีคำศัพท์
เหมือนกับในบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการฟัง ทบทวนคำศัพท์และประโยค สร้างความทรงจำให้แก่ผู้เรียน โดยวิดีโอ
ประเภทนี้สามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต เนื่องจากรายวิชานี้เป็นวิชาพื้นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เนื้อหาในบทเรียน
เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การแนะนำตนเอง การแนะนำครอบครัว การบอกวันที่ สภาพอากาศ การบอก
ทิศทางและการเดินทาง จึงทำให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรเหล่านี้ได้ค่อนข้างง่าย เนื่องจากทรัพยากรที่ตั้งค่าสาธารณะ
ให้ผู้เรียนภาษาจีนออนไลน์ในระดับพื้นฐานนั้นมีมาก เว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้มีดังนี้ 《18 Mandarin Chinese
Pinyin Pronunciation》、《Seven Days of Mandarin Learning》、《Chinese Character》、
《Chinese Class Studio Lesson》、《Travel in China》、《Lakeside Chinese》、《
Laowang101》、《Learning Chinese now》、《Off the Great Wall》 เป็นต้น วิดีโอการเรียนรู้
เหล่านี้มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งการออกเสียง ไวยากรณ์ วัฒนธรรม และอักษรจีน

(2) มอบหมายภารกิจการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ทำระหว่างรับชมหรือศึกษาเนื้อหาในวิดีโอ เช่น แบบฝึกหัด ทบทวนคำศัพท์

(3) ทบทวนเนื้อหา และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยากในชั้นเรียน จากนั้นจัดกิจกรรมการฟังและพูดในชั้นเรียน หรือเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

(4) สอบวัดผล (การฟัง และการพูด)

(5) หลังเรียนผู้เรียนทำแบบฝึกหัดผ่านเว็บไซต์ <https://quizizz.com> ซึ่งเป็นเว็บไซต์ในการจัดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบที่รองรับการฟัง โดยสามารถอัดเสียงได้นานถึงสิบวินาที สอดคล้องกับการทำแบบฝึกหัดนอกชั้นเรียน จุดเด่นของเว็บไซต์อยู่ที่บรรยากาศ และรูปแบบที่เหมือนเกมส์ ทำให้ผู้เรียนตื่นเต้น และสนุกไปกับการทำแบบทดสอบ

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning ในรายวิชาการฟังการพูด ภาษาจีน

การสำรวจความพึงพอใจในครั้งนี้ได้เก็บแบบสอบถามจากนักศึกษารายวิชากรฟังการพูดภาษาจีน ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเป็นจำนวนทั้งสิ้น 66 คน โดยคิดเป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 56 คน

การสำรวจประกอบด้วยข้อมูลของผู้เรียน และสภาพการเรียนในลักษณะผสมผสานของผู้เรียน จากผลการสำรวจพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะดูวิดีโอบรรยายเนื้อหาบทเรียนที่ผู้สอนจัดทำก่อนเข้าห้องเรียน เป็นจำนวน 2 ครั้ง 29 คน รองลงมาคือเข้าชม 3 ครั้ง 23 คน มากกว่า 3 ครั้ง 13 คน ดู 1 ครั้ง 7 คน หากมองภาพรวมแล้วผู้เรียนให้ความร่วมมือในการชมวิดีโอเนื้อหาบทเรียนค่อนข้างดี เพราะมีเพียง 9 คนที่ไม่ได้ดูเป็นบางครั้ง และไม่ได้อะไรเลยเพียงแค่ 1 คน

ช่องทางการเข้าถึงวิดีโอหรือเนื้อหาที่ผู้สอนได้อัพโหลดไว้ในกูเกิ้ลคลาสมูมแบ่งเป็น 3 ประเภท ช่องทางที่ 1 คือ คอมพิวเตอร์ โดยมีนักศึกษาจำนวน 15 คนเลือกใช้ช่องทางนี้ ช่องทางที่ 2 คือแท็บเล็ต หรือ ไอแพด (อุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่) มีผู้ใช้จำนวนทั้งสิ้น 10 คน และช่องทางสุดท้ายคือ Smartphone หรืออุปกรณ์มือถือมีจำนวน 40 คน

นอกจากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนทั่วไปของนักศึกษาแล้ว ยังได้ประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้รายวิชาฟังการพูดภาษาจีนโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยความพึงพอใจได้แบ่งเป็นทั้งหมด 4 ด้าน คือ ความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยที่ 4.52 จัดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความพึงพอใจด้านบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าความพึงพอใจทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยที่ 4.48 จัดอยู่ในระดับมาก และด้านสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่ 4.38 คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้

ในด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้เรียนรู้สึกว่า สื่อที่ผู้สอนให้ไปศึกษาก่อนเรียนช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่จะเรียนได้ดี วิธีการที่ผู้สอนนำเสนอสื่อให้กับผู้เรียนเหมาะสม ง่ายและสะดวกในการเข้าถึง นอกจากนี้ผู้เรียนยังสัมผัสได้ถึงบรรยากาศของการเรียนที่มีการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบต่อกัน โดยทั้ง 3 ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่าง 4.20 - 4.50 จัดอยู่ในระดับมาก

และผู้เรียนรู้สึกว่าบรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ถามตอบและพูดคุยกับครูได้ใกล้ชิดขึ้น ค่าความเฉลี่ยอยู่ที่ 4.53

ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ค่าความพึงพอใจทำให้ทราบได้ว่าผู้เรียนรู้สึกว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันในชั้นเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้มีความกล้าคิดกล้าตัดสินใจ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น กิจกรรมทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน และเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น ที่สำคัญยังทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อน ๆ และยังสามารถเอาเวลาในชั้นเรียนมาฝึกฝนทักษะและปฏิบัติงานได้มากขึ้น ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ปัญหาการเรียนภาษาที่สองในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ใช่ภาษาแม่ นั่นก็คือเวลาที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาจีนมากที่สุดก็คือในชั้นเรียน

ความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ จากผลการสำรวจพบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.38 ต่ำสุด คือ 4.21 และสูงสุดคือ 4.48 ผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับประโยชน์มากในการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายกว่าการเรียนแบบดั้งเดิมเพราะได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากกว่านั่งฟังครูบรรยายในห้องเรียน และระหว่างการเรียนรู้ยังช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง และเกิดความภูมิใจในตนเองที่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ยากได้ด้วยตนเอง ได้รู้จักเพื่อนในชั้นเรียนมากขึ้น นอกจากนี้การเรียนรู้รูปแบบดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะและวิธีการทำงานของผู้เรียนได้อีกด้วย

สรุป

การใช้เทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ตเป็นตัวช่วยในการโอนถ่ายข้อมูลการเรียนรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนเป็นตัวช่วยในระบบการเรียนรู้ที่สามารถช่วยเหลือผู้เรียนในกลุ่มที่มีพื้นฐานทางภาษาที่ไม่เท่ากัน ซึ่งผู้เรียนสามารถจัดการกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือใช้เทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อทบทวนก่อนการสอบวัดผลตามความสะดวกของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ ระบบเหล่านี้ยังสามารถช่วยให้ผู้สอนจัดระเบียบการวัดผล การจัดส่งผลงาน การส่งการบ้านได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากระบบเหล่านี้สามารถประมวลผลคะแนนผู้เรียนได้ทันทีหลังจากทำการทดสอบ และจัดเก็บคะแนนได้อย่างเป็นระบบ ที่สำคัญสามารถแจ้งผลคะแนนและคำแนะนำของผู้สอนได้อย่างทันที ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ระบบเหล่านี้ยังสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันอีกด้วย

การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาการฟังการพูดภาษาจีนนี้ได้ยึดองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานของ Carman (2002) มาเป็นแม่แบบ โดยจัดให้มีการบรรยายสดในชั้นเรียน พร้อมกับจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งผู้เรียนให้ความร่วมมือ และมีความพึงพอใจในการเข้าเรียน โดยผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.47 ในองค์ประกอบที่ 2 คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในรายวิชาการฟังการพูดภาษาจีนได้จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเรียนด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านวีดิโอบรรยายเนื้อหาบทเรียน และสื่อวีดิโอประกอบผ่านยูทูปยูทิวบ์ พร้อมมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงาน และทดสอบการเรียนรู้หลังการเรียนในชั้นเรียน ในส่วนขององค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือกัน ในรายวิชานี้มีการสร้างยูทูปยูทิวบ์ ซึ่งประกอบด้วยกระดานสนทนา และการเชื่อมโยงเข้าสู่อีเมลมหาวิทยาลัยของผู้สอนและผู้เรียนทุก ๆ คนซึ่งความร่วมมือเช่นนี้ตรงกับหลักการของ Carman นั่นก็คือความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน โดยความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนนั้นยัง

รวมไปถึงในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เพราะการเรียนการสอนวิชานี้ผูกกับภารกิจที่ต้องทำกับเพื่อนในกลุ่มและเพื่อน
บัดดีชาวจีน ประเมินได้จากผลงานกลุ่มที่ส่งในกูเกิ้ลคลาสรูม

ในด้านการประเมินผล รายวิชานี้ได้มีการวัดประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนเพื่อ
ประเมินผลการเรียนรู้และการทำกิจกรรมในแต่ละชั้น สิ่งที่ทำให้ผู้สอนสะดวกสบายก็คือ การประยุกต์ใช้เว็บไซต์ การ
สร้างแบบทดสอบที่ไม่มีค่าใช้จ่าย เช่น กูเกิ้ลฟอร์ม (Quiz) และการใช้เว็บไซต์ Quizz ที่สามารถทำได้ทั้งในชั้นเรียน
และนอกชั้นเรียน นอกจากนี้ ก็มีการประเมินระหว่างเรียนผ่าน kahoot.it

ในองค์ประกอบสุดท้าย นั่นก็คืออุปกรณ์สนับสนุน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต มือถือสมาร์โฟน ต่างก็เป็น
สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อมัลติมีเดีย เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้
ถูกบันทึกไว้ในระบบกูเกิ้ลคลาสรูม ซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงกับกูเกิ้ลไดร์ฟ ไฟล์ต่าง ๆ จะถูกจัดอย่างเป็นระบบ สะดวกต่อ
การสืบค้น และเข้าถึงในทุกที่ทุกเวลา ทั้งนี้ผู้สอนยังสามารถบอกรับคั่นและคำติชมได้ทุกที่ทุกเวลา

ข้อเสนอแนะ

การเรียนการสอนแบบผสมผสานมีการนำเอาเว็บฯ เข้ามาช่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ใช้แทนที่
กิจกรรมบางอย่างในชั้นเรียน เช่น การนำเวลาที่เหลือจากการที่ต้องมาฟังบรรยายในชั้นเรียนไปใช้ในการฝึกฝนทักษะ
เฉพาะด้าน การเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมาก ทั้งยังช่วยขยาย
แหล่งการเรียนรู้ให้กว้างขึ้น และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนของผู้เรียนได้ แต่ก็ยังคงมีหลายปัจจัยที่
ต้องการการออกแบบที่ดี และการปรับปรุงขั้นตอนต่าง ๆ ในการสอน ดังเช่นข้อเสนอแนะต่อไปนี้

(1) จากการสำรวจความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาการฟังการพูด
ภาษาจีนพบว่าควรปรับปรุงในด้านการออกแบบวิดีโอหรือคลิปในขั้นตอนก่อนเข้าห้องเรียน ควรออกแบบให้ผู้เรียนเกิด
การจดจำคำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือเนื้อหาให้ได้มากขึ้น เนื่องจากผู้เรียนให้คะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ทำให้
จำเนื้อหาได้นาน น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.21

(2) นอกจากนี้ยังพบว่าความยาวของวิดีโอบางส่วนที่อัดเอง หรือที่หาจากแหล่งทรัพยากรทางอินเทอร์เน็ตก็
นั้นค่อนข้างยาวทำให้ผู้เรียนสมาธิหลุดไปได้เป็นบางช่วง จึงควรมีการออกแบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอาจจะ
จัดทำเป็นคลิปสั้น 3-5 นาที และแบ่งเป็นส่วนการเรียนรู้แยกออกจากกันแทน เพื่อความสะดวกในการเรียนรู้ หรือ
ทบทวนก่อนสอบ

เอกสารอ้างอิง

Carman,J.M. (2002) Blended learning design:
five key ingredients. [Online], สืบค้นเมื่อ 17
มกราคม 2562. Available
from [https://pdfs.semanticscholar.org/d830/a9
062348f38551f4afb762d5c270f09c954a.pdf?_g](https://pdfs.semanticscholar.org/d830/a9062348f38551f4afb762d5c270f09c954a.pdf?_g)

a=2.93537822.246362472.1579450140-
155173080.1579450140

Collis, B. & Moonen, J. (2001). Flexible
learning in a digital world: Experiences and
expectations. London: Kogan Page. [Online],

สืบค้นเมื่อเมื่อ 17มกราคม 2562. Available
fromhttps://www.researchgate.net/publication/234661407_Flexible_Learning_in_a_Digital_World_Experiences_and_Expectations_Open_Distance_Learning_Series
Mao Jiabin (2016). The Application of Blend_Learning Mode in International Chinese Teaching. **数字化汉语教学**, 2016, 57-63.
Petek Askar&Arif Altun.(2008) Learner Satisfaction on Blended Learning. Issue of E-leader Krakow, 2008, Available from<https://pdfs.semanticscholar.org/3afd/862bf1fbfbac88d49e8e241af78e996067ff.pdf>
Singh, H. (2003). Building Effective Blended Learning Programs. Issue of Educational Technology, 2003 (43, 6), 51-54. Available fromhttp://asianvu.com/digital-library/elearning/blended-learning-by_Singh.pdf
Yang Zijuan & Wang Qiang.(2019). **基于混合学习的对外汉语教学模式探**

索——以HSK课程为例. Issue of Journal of Guangxi Open University, 2019(30-2), 15-19 Available from<http://www.cnki.com.cn/Article/CJFDTOTAL-GBDS201902004.htm>
Zhang Jie.(2019). A Study on The Mixed Teaching Mode of Comprehensive Chinese as A Foreign Language Course in Colleges and Universities.. Journal of Educational Institute of Jilin Province, 2019(8-35), 80-83. Available from<http://www.cnki.com.cn/Article/CJFDTOTAL-JLJB201908020.htm>.
พิชัย แก้วบุตร.(2562) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality:AR) กับการเรียนภาษาจีน: กรณีศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2562 (12:1), 113-139. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2562. Available from<https://www.tci-thaijo.org/index.php/CSJ/article/view/202407/141227>